

**Науковий реферат статті Зими О. Г. та Лісіциної І. І.
"Проекти державно-приватного партнерства
як шлях розвитку туризму в Україні"**

Ефективність розвитку туризму в будь-якій країні можна охарактеризувати згідно з індексом конкурентоспроможності в галузі подорожей та туризму, що розраховується спеціалістами Всесвітнього економічного форуму. У 2013 році Україна займала 76-ту позицію серед 140 країн і 37-му серед країн Європи за рівнем розвитку туризму та привабливості для відвідувачів. Зазначені позиції є наслідком проблем, що існують у галузі туризму України.

З метою вирішення цих проблем необхідним є встановлення діалогу між усіма зацікавленими особами, установами та організаціями. Для визначення плану дій щодо досягнення цілей стійкого розвитку туризму можливим є використання механізму державно-приватного партнерства в туризмі (ДППТ).

Для розуміння можливостей державно-приватного партнерства в галузі туризму в подоланні зазначених проблем авторами було проаналізовано 90 прикладів ДППТ та виявлено, що їх можна розподілити за 16-ма видами мети, найбільш розповсюдженою з яких було покращення туристичного іміджу дестинації та підвищення рівня туристичних прибуттів до дестинації.

Здійснивши аналіз мети досліджуваних проектів, автори доходять висновку, що проекти ДППТ реалізуються як з метою покращення економічної ситуації у країні в цілому, так і з метою розвитку галузі туризму, певних дестинацій, окремих складових галузі туризму, а також окремих підприємств. Крім того, означені проекти були створені в країнах усіх континентів, що мають різний рівень економічного та туристичного розвитку. Крім того, в декількох країнах вдалося створити більше одного проекту ДППТ. Це означає, що в даних країнах існувало декілька проблем, що стримують розвиток галузі туризму, а також те, що в них існує опрацьований механізм державно-приватного партнерства і надійні партнери.

Дослідження також показало, що найбільш тривалими виявилися проекти, спрямовані на економічний розвиток країни та підвищення кваліфікації працівників галузі туризму. Найменш тривалими були такі, що

орієнтовані на покращення туристичного іміджу DESTИНАЦІЇ та вдосконалення туристичної політики.

Узагальнення світового досвіду реалізації проектів ДППТ дозволяє зробити такі висновки:

базою для запозичення іноземного досвіду впровадження проектів ДППТ можуть слугувати п'ять груп проектів;

проекти ДППТ можуть мати багато результатів та наслідків;

кожна з груп ДППТ проектів зі спільною метою може мати щонайменше 2 позитивні наслідки;

найбільш поширеними наслідками впровадження ДППТ проектів були підвищення рівня туристичних прибуттів до DESTИНАЦІЇ та створення нових робочих місць;

деякі проекти мали різноманітні результати та однакові наслідки, що виявилися позитивними в усіх досліджуваних випадках.

Різнманітність позитивних наслідків реалізації проектів ДППТ дозволяє припустити, що подібні проекти можуть мати позитивний вплив на економічний, соціальний та культурний розвиток DESTИНАЦІЙ, а також допомогти у вирішенні проблем, що стримують розвиток туризму на різних рівнях.

Так, наслідок "Збереження природного середовища" свідчить про те, що впровадження проектів ДППТ може допомогти вирішити проблему забруднення навколишнього середовища. Такі наслідки, як "Покращення туристичного іміджу DESTИНАЦІЇ" та "Підвищення обізнаності щодо туристичних можливостей DESTИНАЦІЇ", вказують на можливість вирішення проблем із несприятливим туристичним іміджем країни. Наслідки "Підвищення якості інфраструктурних об'єктів", "Підвищення місткості засобів розміщення" та "Покращення економічних умов власників засобів розміщення" доводять можливість вирішення проблеми із неналежним станом туристичної інфраструктури за допомогою проектів ДППТ.

Таким чином, автори вважають упровадження проектів державно-приватного партнерства в туризмі шляхом туристичного та економічного розвитку України доцільним і пропонують 5 видів мети, виходячи з яких необхідно реалізовувати проекти ДППТ у першу чергу.

3. The Travel & Tourism Competitiveness Report 2013: Reducing Barriers to Economic Growth and Job Creation [Electronic resource]. – Access mode : http://www3.weforum.org/docs/WEF_TT_Competitiveness_Report_2013.pdf. 4. Заячківська Г. Міжнародний туризм в Україні: проблеми розвитку та шляхи вирішення / Г. Заячківська // Вісник ТНЕУ. – 2011. – № 4. – С. 129–133. 5. Копець Г. Р. Клубний відпочинок у туризмі України / Г. Р. Копець, А. А. Сергатюк // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Проблеми економіки та управління. – 2011. – № 698. – С. 61–66. 6. Бондаренко М. П. Система зміцнення конкурентних позицій туристичного сектору України / М. П. Бондаренко // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 9 (123). – С. 66–73. 7. Височан О. С. Системний підхід до формулювання та узагальнення проблем туристичної галузі України / О. С. Височан, О. В. Глушко // Вісник Донецького університету економіки і права. – 2011. – № 1. – С. 165–171. 8. Білецька І. Сучасний стан та перспективи розвитку замкового туризму в Україні / І. Білецька // Проблеми підвищення ефективності інфраструктури. – 2011. – № 31. – С. 104–112. 9. Бобловський О. Проблеми розвитку зеленого туризму в Україні [Електронний ресурс] / О. Бобловський. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/znptdau/2012_2_5/18-5-07.pdf. 10. Молодецький А. Є. Круїзний туризм в українському Причорномор'ї / А. Є. Молодецький, С. Ю. Верстюк // Науковий вісник Чернівецького університету. – 2010. – Вип. 519–520. Географія. – С. 73–75. 11. Тишевська О. В. Проблеми і перспективи розвитку туристичної галузі в Харківському регіоні [Електронний ресурс] / О. В. Тишевська. – Режим доступу : <http://eprints.kname.edu.ua/1208/1/O.V.Tiшевська~400odpi.pdf>. 12. Гуткевич С. О. Проблеми діяльності підприємств туристичної сфери і шляхи їх розв'язання / С. О. Гуткевич, Л. А. Дяченко // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 11 (101). – С. 63–70. 13. Агафонова Л. Г. Соціально-економічні проблеми розвитку туризму в Україні та шляхи їх вирішення [Електронний ресурс] / Л. Г. Агафонова. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Nzkit/2011_9/14.pdf. 14. Данилишин Б. М. Аналіз регуляторного впливу при впровадженні Закону України "Про загальні засади розвитку державно-приватного партнерства в Україні" / Б. М. Данилишин [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/article/system?> 15. Сараева И. Н. Государство и предпринимательство: проблемы взаимодействия (системно-институциональные аспекты) / И. Н. Сараева. – Одесса : Феникс, 2011. – 98 с. 16. Підгаєць С. В. Проблеми та перспективи розвитку державно-приватного партнерства в системі охорони здоров'я / С. В. Підгаєць, Т. Д. Сіташ // Економіка розвитку. – 2012. – № 3 (63). – С. 32–37. 17. Cambrils J.-C. An introduction to the Tourism PPP. The Turespaña experience [Electronic resource]. – Access mode : http://dtxqt4w60xqpw.cloudfront.net/sites/all/files/pdf/551pptmoscow.joan_carles.cambrils.pdf. 18. Partington R. Public-Private Sector Partnerships: Mutual Benefits For Business and Protected Areas [Electronic resource] / R. Partington, B. Kreisel, M. Pugh et al. – Access mode : <http://www.europarc.org/uploaded/documents/871.pdf>. 19. Bund P. Cooperation and Partnerships in Tourism: A Global Perspective [Electronic resource] / P. Bund. – Access mode : http://destinet.eu/resources/...-various-target-groups/Cooperation_and_Partnerships_in_Tourism.pdf/download/1/Cooperation_and_Partnerships_in_Tourism.pdf. 20. Латыпов В. С. Перспективы использования государственно-частного партнерства в сфере культуры и развития культурно-познавательного туризма / В. С. Латыпов, А. М. Воротников // Недвижимость и инвестиции. Правовое регулирование. – 2010. – № 4 (45). – С. 31–34. 21. Тутинас В. А. Международно-правовая основа государственно-частного партнерства в сфере туризма / В. А. Тутинас, Е. В. Тутинас // Известия Сочинского государственного университета. – 2012. – № 3 (21). – С. 256–260. 22. Захарова С. Г. Державно-приватне партнерство в системі регулювання туристичної галузі України : дис. ... канд. екон. наук : 25.00.02 / С. Г. Захарова ; Класичний приватний університет. – Запоріжжя, 2009. – 218 с. 23. Гаврилюк А. М. Державно-приватне партнерство в туризмі: маркетингові засади / А. М. Гаврилюк // Сучасна регіональна політика: освіта, наука, практика : матеріали підсумк. наук.-практ. конф. за міжнар. участю, 28 жовтня 2011 року : у 2 т. Т. II. – Одеса, 2011. – С. 19–21. 24. Грищенко С. Підготовка та реалізація проектів публічно-приватного партнерства : практичний посібник для органів місцевої влади та бізнесу / С. Грищенко. – К. : ФОП Москаленко О. М., 2011. – 140 с. 25. Kitchin J. Cycles and Trends in Economic Factors / J. Kitchin // Review of Economics and Statistics. – 1923. – No. 5 (1). – P. 10–16.

Інформація про авторів

Зима Олександр Григорович – канд. екон. наук, доцент кафедри туризму Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (61166, Україна, м. Харків, пр. Леніна, 9-А, e-mail: zima@hneu.edu.ua).

Лісіцина Інна Ігорівна – аспірант кафедри туризму Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (61166, Україна, м. Харків, пр. Леніна, 9-А, e-mail: inna-iks@rambler.ru).